

Sosiaali- ja terveysministeriö

viite: dronne VN/32678/2025

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Väylävirasto esittää otsikkoasiassa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

1) Rakennustyön määritelmä

Erona voimassa olevaan asetukseen uusi asetukset sisältäisi rakennustyön käsitteen määritelmän. Perustelumuistioloannoksessa todetulla tavalla tien, kadun tai vastaavan kulkuväylän rakentamisen lisäksi myös niihin rinnastuva kunnossapito, esimerkiksi päällysteen osittainenkin korjaaminen tai uusiminen, kuuluisi rakennustyön käsitteen piiriin. Kuitenkaan maanteiden yleinen kunnossapito, kuten auraus, suolaus tai hiekotus ei kuuluisi asetuksen rakennustyön käsitteen piiriin. Ilmeisesti saman on tarkoitettu koskevan rautateiden yleistä kunnossapitoa. Tätä taustaa vasten luonnoksen perusteella jää epäselväksi, sisältääkö rakennustyön määritelmä muun muassa kaapeleiden tai radan merkkien asennustyöt sekä koneelliset kairaus- ja poraustyöt.

Väylävirastolla ja elinvoimakeskuksilla (aiemmin ELY-keskuksilla) on ollut vuodesta 2009 saakka hoito- ja kunnossapitotöissä teillä, rautateillä ja vesiväylillä toimivat turvallisuusmenettelyt, jotka pohjautuvat nykyisin voimassa olevan rakennustyön turvallisuudesta annetun asetuksen (205/2009) vaatimuksiin. Väylävirasto katsoo, että jos kyseiset työt eivät enää jatkossa kuuluisi asetuksen rakennustyön käsitteen piiriin, seurauksena saattaisi olla turvallisuustason heikentyminen.

2) Pääsuunnittelija ja tämän tehtävät

Uutena määriteltynä käsitteenä asetuksessa olisi myös pääsuunnittelija. Asetusluonnos korostaakin pääsuunnittelijan roolia rakennustyön turvallisuuteen liittyvän suunnittelukonaisuuden koordinoinnissa.

Suunnitelmien työturvallinen toteutus ja sen selkeämpi vastuuttaminen parantaneen muutenkin suunnitelmien yhteensovittamista. Kokonaistoimeksiannoissa pääsuunnittelijan tehtävä ja rooli lienee selvä, mutta saattaa muodostua omaksi erillistehtäväkseen sellaisissa toimeksiannoissa, jotka sisältävät paljon hajautunutta erikoissuunnittelua.

29.1.2026

VÄYLÄ/9246/Vv-00.00.05/2025

Väylävirasto esittää, että perustelumuistiossa otettaisiin selkeämmin kantaa siihen, onko puheena olevassa asetusluonnoksessa pääsuunnittelijalla tarkoitettu samaa kuin rakentamislaisissa (751/2023). Täysin selväksi asia ei käy perustelumuistioluonnoksesta.

3) Turvallisuusasiakirja

Ehdotettavan asetuksen myötä aiemmat turvallisuusasiakirja, turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet yhdistyisivät yhdeksi asiakirjaksi, jota kutsuttaisiin turvallisuusasiakirjaksi.

Väylävirasto nostaa keskusteluun sen, miten turvallisuusasiakirjan toimitus pääsuunnittelijalle otetaan huomioon sellaisissa kokonaisurakoissa (KU-urakat), jotka eivät sisällä varsinaista suunnittelua.

4) Turvallisuuskoordinaattorin pätevyysvaatimuksista säätäminen vrt. työturvallisuuslain 52 §:n 4 momentti

Väylävirasto huomauttaa, että asetusluonnoksessa turvallisuuskoordinaattorin pätevyysvaatimuksista ei enää pykälän sanamuodon mukaan säädettäisi, vaan turvallisuuskoordinaattorilla tulisi olla ”riittävät toimivaltuudet ja muut edellytykset”. Perustelumuistioluonnoksessa tosin on mainittu, että riittävä projektinjohtoon ja koordinaatioon liittyvä osaaminen on osa turvallisuuskoordinaattorin toimintaedellytyksiä. Kuitenkaan nykyisellään turvallisuuskoordinaattoreilla ei useinkaan tosiasiaassa ole ko. osaamista.

Erittäin on huomattava, että työturvallisuuslain 52 §:n 4 momentin tuoreen valtuutus-säännöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muun ohella nimenomaan turvallisuuskoordinaattorin tehtävistä ja pätevydestä. Silti nyt lausunnolla olevassa asetusluonnoksen 7 §:ssä varsinaisesti pätevyyttä koskevaa sääntelyä ei näy esitetyn.

Työterveyslaitos näkyy lausunnossaan kiinnittäneen samaan seikkaan huomiota. Väylävirasto yhtyy Työterveyslaitoksen näkemykseen, jonka mukaan pätevyyden maininta ao. pykälässä vahvistaisi pykälän tavoitteita ja yhdenmukaistaisi pätevyysvaatimuksia suhteessa muihin asetuksessa käsiteltyihin asiantuntijatehtäviin, erityisesti vaativissa ja monitoimijaisissa hankkeissa.

29.1.2026

VÄYLÄ/9246/Vv-00.00.05/2025

5) Muita näkökohtia

- Perustelumuistiolounnoksessa on 5 §:n perusteluissa todettu, että ”maaperän vaara- ja haittatekijöiden osalta kyse voisi olla riittävien lähtötietojen keräämisestä tehdyn kartoituksen perusteella, mikäli esimerkiksi tele- ym. verkkojen tarkkojen sijaintitietojen antaminen ei ole etukäteen mahdollista.” Väyläviraston näkemyksen mukaan kyseistä kohtaa on syytä tarkentaa. Oleellista on, että lähtötietojen riittävyys arvioidaan suhteessa suunnittelussa valittuun hankkeen toteuttamistekniikkaan. Viittamme tältä osin Rakli ry:n lausuntoon.
- Pölynhallinnan suunnittelua ja seurantaa koskevan asetusluonnoksen 59 § sisältää uusia velvoitteita rakennuttajaa koskien. Käsityksemme mukaan puhtaustasojen määrittely ja pölynhallinnan seurannan ohjeiden laadinta olisivat tällaisia uusia velvoitteita. Väylävirasto esittää harkittavaksi, että hankkeen pölynhallinnan varmistamisvastuu olisi ensisijaisesti työmaan työnantajilla. Tältäkin osin viittakoon Rakli ry:n lausuntoon.
- Työtasojen putoamissuojauksen kynnys on madaltumassa nykyisestä 2,0 m -> 1,5 m. Muutoksen myötä kaiteita tehdään jatkossa enenevässä määrin, mutta turvallisuus paranee.
- Väylävirasto huomauttaa, että asetusluonnoksessa ei oteta huomioon infrarakentamisen erityispiirteitä, vaan talonrakennustyömaat korostuvat edelleen. Muun muassa päätoteuttaja-alueiden määrittely ja yhteensovittaminen aiheuttavat infrarakentamisessa käytännön haasteita. Nähdäksemme myös eräät muut lausunnonantajat ovat kiinnittäneet tähän asiaan huomiota.
- Käytännön tasolla ehdotettu asetus aiheuttaa koko joukon muutoksia muun muassa hankinnan malliasiakirjoihin.
- Terminologisena seikkana Väylävirasto pyytää saada erikseen huomauttaa, että sekä asetusluonnoksessa että perustelumuistiolounnoksessa esiintyvät sekaisin sekä ”maarakennuksen” (”maarakentamisen”) että ”*maarakennuksen*” (kursivointi tässä) käsitteet. Kurantti termi on käsityksemme mukaan nimenomaan ”*maarakennus*”/”*maarakentaminen*”, joka esiintyy esimerkiksi eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun asetuksen (843/2017, ns. MARA-asetus) säädösnimikkeessä. Kyseinen asetus tuli korvaamaan vuonna 2006 annetun aiemman asetuksen, jonka nimikkeessä vielä esiintyi sana ”maarakentaminen”. Uuden asetuksen perustelumuistiossa on johdonmukaisesti käytetty juuri maarakennus-käsitettä. Tietävästi myös Kielitoimisto suosittaa substantiivina maarakennusta.

29.1.2026

VÄYLÄ/9246/Vv-00.00.05/2025

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut johtaja Laura Kuistio ja esitellyt lakimies Topi Sirén.

Jakelu STM kirjaamo, STM/Jarno Virtanen, Väyläviraston kirjaamo

VNA RAKENNUSTYÖN TURVALLISUUDESTA, VÄYLÄVIRASTON LAUSUNTO

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	Topi Sirén
Allekirjoitusaika	29.01.2026 11:36

Allekirjoittaja	Laura Kuistio
Allekirjoitusaika	29.01.2026 11:41

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Lausunto VNA rakennustyön turvallisuudesta 290126 allekirjoitettavaksi.pdf (89e7604cc5e38bf5c9b5735530b5616bea0574cfe75daa6f431c8e7e19c91677)
-----------	--